

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/118/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112230849
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112230849.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 24.03.2014 č. k. 12C/287/2012-49 takto jednohlasne

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol.

Ďalším výrokom vyslovil, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvého stupňa článkom 46 ods.3 a článkom 48 ods.2 Ústavy SR, potom podľa § 3 ods.1, § 4 ods.1 písm.a/, § 9 ods.1, § 9 ods.2 a 4, § 15 ods.1, § 16 ods.4, § 17 ods.1,2,3, § 19 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov, § 44 ods.1, 2, § 41 ods.2 písm.c/ a d/, § 44 ods. 8, § 243 ods.1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Žalobca pôvodnými žalobami doručenými Okresnému súdu Prešov dňa 27.9.2012 (vo veciach sp. zn. 8C/250/2012, 8C/251/2012, 8C/252/2012, 8C/254/2012, 8C/255/2012, 8C/256/2012, 8C/257/2012, 8C/258/2012, 8C/261/2012, 8C/262/2012) sa domáhal od žalovanej zaplatenia náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy.

Uznesením č.k. 8C/250/2012-7 zo dňa 10.10.2012 Okresný súd Prešov predmetné veci spojil na spoločné konanie v zmysle § 112 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 7NcC 51/2012-10 zo dňa 18.10.2012 rozhodol o vylúčení sudcov Okresného súdu Prešov z prejednávania a rozhodovania v tejto veci a vec bola prikázaná Okresnému súdu Humenné.

Za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobca vychádzajúc z rozhodnutí Ústavného súdu považoval sumu 55,- Eur za každý začatý mesiac omeškania činnosti exekučného súdu.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom prvostupňového súdu pri rozhodovaní o žiadostiach súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného bolo potrebné s touto námietkou sa zaoberať.

Žiadosti o predbežné prerokovanie nároku boli žalovanému doručené dňa 23.04.2012. K premlčaniu tak mohlo dôjsť len pri nárokoch vzniknutých pred 23.04.2009. Žalobcom uplatnené nároky však vznikli až po tomto dátume a preto k ich premlčaniu dôjsť nemohlo.

V exekučných konaniach, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii prieťahov v konaní. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať Ústavný súd. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je účinné od 01.01.2013, avšak i keď žaloby boli vo veci podané v r. 2012 predmetné ustanovenie dopĺňa a vykladá ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., preto je ho možno aplikovať aj pri uplatnených nárokoch na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pred 01.01.2013. O namietaných prieťahoch v konaní sa nevedelo konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, nevedelo sa disciplinárne konanie, nebolo vydané právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd v konaní o uplatnenom nároku na náhradu škody nesprávnym úradným postupom nie je oprávnený posudzovať nesprávny úradný postup súdu spočívajúci v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

Rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote nemožno všeobecne bez ďalšieho posudzovať ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie.

Podmienkou priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal a neunesol ani dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody.

Žalobca v konaní uplatňuje tzv. majetkovú škodu predstavujúcu náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou žalobcu uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo v dôsledku tvrdenej nečinnosti súdu a nemajetkovú ujmu v peniazoch, keď samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Žalobca v otázke preukázania škody neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčísliť bez predloženia dôkazu o vynaložení nákladu. Žalobca uplatnil i nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že u žalobcu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo insolvenčnou povinným. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Žalobca už vôbec nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, tak majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Súd nevidí dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške na základe aplikácie Nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky o priznaní finančného zadosťučinenia za konštatované zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Výškou uplatneného nároku predstavujúceho majetkovú i nemajetkovú ujmu sa súd nezaoberal, keď žalobca nepreukázal základ nároku a to vznik škody. Napokon žaloba nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov v podobe nesprávneho úradného postupu a vzniku škody. Z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súd prvého stupňa žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.) tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keď žalovanej trovy konania nevznikli a náhradu trov neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie vadami uvedenými v ust. § 221 ods.1 O.s.p. s tým, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods.1 písm.f/ O.s.p.), zároveň, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods.1 O.s.p., teda že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods.1 písm.h/ O.s.p.), zároveň, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods.2 písm.c/ O.s.p.) a zároveň, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenie veci (ust. § 205 ods.2 písm.f/ O.s.p.).

Navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu na opätovné prejednanie.

Namietal, že vo veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Stav právnej neistoty existuje vždy do času kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Musí aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 11.11.2014 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré s výnimkou záveru o potrebe použitia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013 v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na nemožnosť aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podrobne upravujúceho podmienky pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu s touto je potrebné súhlasiť. Išlo by totiž o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto právneho predpisu zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013 a preto je priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy vzniknuté od 1.1.2013.

To však neznamená, aby súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré súd musí vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prieťahov v konaní pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z vecí spojených na spoločné konanie nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu, alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré by prieťahy v konaní konštatovalo.

V danom prípade nesprávny úradný postup má spočívať v nedodržaní 15 - dňovej zákonnej lehoty stanovenej ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Táto 15 - dňová zákonná lehota sa výslovne vzťahuje na prípady, ak súd po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ak zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne. Pre zamietnutie žiadosti Exekučný poriadok žiadnu zákonnú lehodu neurčuje.

Nesúlady exekučného titulu so zákonom je tiež dôvodom na zastavenie exekúcie podľa ustanovenia § 57 Exekučného poriadku. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku) upravuje Exekučný poriadok podrobne okamih, kedy tak má alebo môže urobiť nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodíť, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.

Materiálny prieskum súladu exekučného titulu so zákonom umožňuje i ustanovenie § 45 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Vychádzajúc z tohto ustanovenia súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/, b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b/ alebo c/.

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva jednoznačná potreba materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom. Za takejto situácie je 15 - dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie veľmi problematickým činiteľom a práve preto zákon pri predpokladanom zistení rozporu exekučného titulu so zákonom nestanovuje žiadnu lehota na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na zastavenie exekúcie alebo na zastavenie exekučného konania.

Rovnako je potrebné stotožniť sa s tvrdením o neunesení dôkazného bremena zo strany žalobcu pri preukazovaní vzniku škody. V konaní neboli predložené právne významné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku škody, pričom od začatia konania ubehla dostatočne dlhá doba, počas ktorej takého dôkazy žalobca predložiť mohol. Okrem toho v žalobách spojených na spoločné konanie žalobca presne vyčíslil svoje nároky na náhradu škody a teda už v tom čase musel mať dostatok podkladov, z ktorých pri vyčíslení výšky škody vychádzal.

Žalobca taktiež nepreukázal existenciu dôvodov na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ako dôvod pre takéto priznanie nemožno akceptovať to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným

alebo k insolvenčii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva. Tieto dôvody sám žalobca uvádza len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov zodpovednosť žalovaného vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z. z. daná nie je.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.